

TESETTÜR ONURUMUZDUR Tesettür meselesi, bizim öncelikli ve değişmez gündem maddelerimizdendir.

Çünkü tesettür bizim onurumuzdur.

Çünkü tesettür bizim namusumuzdur

.

Çünkü insanlığımızdır, İslamlığımızdır

.

Çünkü hakkımızdır.

Tesettür meselesi, ülkemizin en önemli meselelerindedir.

Çünkü bu topraklardaki 1000 yıllık tarihimizde, bu derecede azim ve bu kadar vahim bir haksızlık işlenmemiştir.

Çünkü tesettür meselesi, insanımızın çoğunun önemli bir derdidir; gönül

burukluğudur, boyun eğdirilmişliğidir. Çünkü başından örtüsü çıkarılmaya çalışılmıştır, üzerinden elbisesi alınmaya yeltenilmiştir.

Yalnızca kadınlarımızın meselesi değildir.

Babaların, kocaların, ağabeylerin ve küçük kardeşlerin yani koca bir milletin meselesidir.

Tesettür meselesi,
Anadolu insanının
kalbinde, ruhunda,
aklında derin yaralar
açmış bir konudur.
Kalbi ağrıyan adam
nasıl yürüyecek, akli
meşgul adam nasıl
doğru kararlar alacak,
ruhu bulanmış insan
nasıl tam insan

olacaktır?

Çözölemeyen sıradan
bir konu dahi
özerimizde ne kadar
büyük bir sıkıntıdır,
yüktür, hatta ateştir.
Gece uyutmaz,
gündüz güldürmez
bizi. Onun için tesettür

bir “mesele”dir, büyük
bir meseledir, önemli
bir derttir. Çünkü
çözülmemiştir,
çözülmesi
engellenmiştir.
Engellenmekte ısrar
ve inat edilmekte, bu
hususla büyük
zulümler işlenmeye

devam edilmektedir.
İnsanımızın ruhu
bulanmakta, içi acıyla
kavrulmaktadır. Derin
üzüntülere gark
olmaktadır, kadınımız,
erkeğimiz, bütün
milletimiz.
Öncüler, Semboller,
Gelişmeler

1965'ten sonra ama
daha çok 1970'li
yılların başında,
ölkemizde, daha
doğrusu büyük
kentlerimizde yeni
bir akım yeni bir
giyim tarzı, yeni bir
görüntü ortaya çıktı.

Başörtülü ve
pardösülü hanımlar.
Sayıları da hızla
arttı. 1975'lere
kadar biraz
görmezden gelindi
ama ondan sonra
Ülkemizin önemli
gündem

maddelerinden biri
oldu.

O zamanki ilginç
fotoğraflardan
daha doğrusu
sosyolojik
olaylardan biri de
başı açık anne ile
beraber yürüyen

mütesettir yani
başörtülü ve
pardösülü
hanımlardı. Bir
diğeri de, kısa bir
zamanda, önemli
bir sayıda batı
tarzında giyinen
bayanın, bu yeni

kıyafete
bürünmesi-ydi.
(Osmanlı'nın son
döneminde
başlayıp
Cumhuriyet'le
beraber hız
kazanan asker ve

memur eşlerinin
Batı tarzı giyime
yönelmesi /
açılması, giderek
şehirli kesime de
yayıldı ve bir süre
sonra geleneksel
tesettürde olan

hanımlar ikinci
sınıf statüde
sayıldılar. Hâlbuki
tesettür, bin
senedir Anadolu
ve Rumeli'nin
dinen emredilmiş
ve herkesçe kabul

edilmiş giyim
tarzıydı. Bir inkıta
devresi yaşandı
ama bu anlayış
ve yaşama biçimi
kendini yeniden
mutlaka
üretecekti ve

böyle de oldu.)
Bütün bu
gelişmelerin
öncüsü ve
sembolü Şule
Yüksel Şenler
Hanımefendi.
Onun hayatını

kısaca
hatırlamakta
fayda var: 1938
doğumlu ve
aslen Kıbrıslı
olan Şule
Hanım'ın ailesi,
kendisi küçükken

İstanbul'a göç
eder. 21 yaşında
gazetecilik
yapmaya başlar
ve 1965'te
görüntüsü ile
düşüncelerinin
uymadığını

düşünerek
tesettüre girer.
Yeni İstiklal
Gazetesi'ndeki
yazıları
nedeniyle
hakkında davalar
açılır. Anadolu'yu

dolaşır,
konferanslar
verir. Onu taklit
eden genç
kızların başlarını
aynı şekilde
örtmeleriyle bu
tarz örtü

“şulebaşı” olarak
anılmaya
başlanır. Birçok
gazetede kadın
sayfası, Bugün
gazetesinde
1967-71'de köşe
yazarlığı yapar.

1971'de hapis
yatan Şule
Hanım 1980'den
sonra da
mücadelesine ve
yazarlığa devam
eder. Çok
okunan Huzur

Sokağı adlı
romanı filme
alınır. Böylece
müslüman
hanımların
öncüsü olmakla
beraber her
kesimce ilgi ve

saygıyla
karşılanan bir
yere sahip olur.
(Hatice Babacan
Hanım da
üniversitede
başörtüsü takan
ilk hanım

olmuşsa da,
1967 yılında
Ankara İlahiyat
Fakültesi'ndeki
olaylardan sonra
n planda yer
almamıştır.)
1970'li yıllar,

halkımızın
İslam'a
yönelişinin
yoğunlaştığı bir
dönemdir, bu
durum gözle
görünür bir
haldeydi. Lakin

belki de sağ sol
çatışmasının
kaldırdığı toz
bulutundan
ötürü, (hâkim
güçler
tarafından)
tesettürdeki

gelişmeler göz
ardı edildi ya da
sadece bir
kenara not
almakla yetinildi.
Belki de bir
yerde duracağı
ve daha

gelişmeyeceği
farz edildi. Ama
öyle olmadı,
büyük şehirlerde
bu yeni tesettür
anlayışı yayıldı,
taşraya da
sirayet etti;

köyden kente
göçün bir
sonucu olarak
da varoşlardaki
halk da bu
şekilde
örtünmeye
başladı.

Özellikle
1980'lerin
başlarından
itibaren
tesettürlü kızlar
üniversitelerde
ve iş hayatında
daha büyük

oranda yer
almaya
başladılar.
Hâkim güçler
bu duruma
sessiz kalamaz
ve 1982'de

YÖK,
yayınladığı
kıyafet
genelgesi ile
başörtüsünü
yasaklar. O
zamanın

başbakanı olan
Turgut Özal'ın
girişimleriyle
1984'te YÖK,
kıyafet
genelgesindeki
başörtüsü

yasağını
kaldırır, ama üç
sene sonra
1987'de
Başörtüsü,
üniversitelerde
disiplin suçu

gerekçesi ile
yeniden
yasaklanır. 45.
Hükümetin (1.
Özal
Hükümeti'nin)
başörtüsünü

serbest
bırakmak için
YÖK
yasasındaki
yaptığı
değişiklik veto
edilir. 1988'de

46. Hükümet
(2. Özal
Hükümeti) ikinci
yasa
değişikliğini
çıkartır ama
1989'da,

Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi tarafından iptal

edilir. 1990'da
Başörtüsüne
izin veren
üçüncü kanun
çıkar, bunu da
SHP Anayasa
Mahkemesi'ne

götürür ve ret
kararı çıkartır.
1997 yılının 15
Eylül'ünde
YÖK'ün bir
genelgesi ile
başörtülü

öğrencilerin
okullara
alınması
tamamen
yasaklanır.
Gerileme
Dönemi mi?

Yasaklama kararları (İstanbul Üniversitesind eki ikna odaları vb.), büyük infiale

sebepe olmuş;
bildiriler,
protestolar,
mitinglerle
bunlara
şiddetle karşı
çıkılmıştı.

Bunca
gerilime
rağmen
tesettürlü
hanım
sayısında
azalma olmaz

ama direnç
yavaş yavaş
kırılmaya
başlamıştır.
Tese ttür ve
başörtüsünün
“füruat ve

teferruata ait
bir mesele
olup iman
meselesi
ölçüsünde
önemli
olmadığı

(1995)”
hakkındaki
söylemler,
tesettürün de
modası
olabileceğini
iddia edip bu

olguyu
magazinleştire
n düşünceler,
bu direncin
kırılmasında
önemli etki
oluşturdu. (25

Kasım 1925 tarihli Şapka Kanunu ile bütün memurlara şapka giyme zorunluluğu

getirilmesi ve
3 Kasım 1934
'deki Kıyafet
Kanunu ile
cüppe ve sarık
giymenin
yasaklanması;

bunların çok
sert bir şekilde
uygulanması,
bu kanunlara
uymayan
binlerce
insanın yok

edilmesi
realitesinin
dindar
insanlar
üzerinde
oluşturduğu
travmanın

hafızalardan
silinmemiş
olmasını
hafifletici bir
sebepe
sayabilir miyiz,
bilmiyorum.)

Hâlbuki
tesettüre
girenler bunu
imanlarının
bir gereği
olarak

yapıyorlar ve
genelgeçer
modadan
uzak durmayı
da bir ilke
olarak

benimsiyorlar
dı. Tabii ki
tesettür ile
toplumsallık
arasında çok
yakın bir bağ

vardır. Zaten
1960'lardan
sonraki
tesettür de
çoğunlukla bu
anlayışın bir

sonucu olarak
(mesela
çarşaf olarak
değil de)
başörtüsü+pa
rdösü

şeklinde yeni
bir tarzla
ortaya
çıkmişti.
1990'lı yılların
ortalarına

kadar da bu
düşünce ve
anlayışla
devam etti.
Lakin artan
baskılar ve işi

Kur'an ve
Sünnete tabi
olma
çabasından
farklılaştırmak
isteyenlerin

igva ve nifaki
yavaş yavaş
etkisini
artırıyordu.
Tese ttürün
toplum ve

devlet
hayatında
yeniden
ifadesinin en
müessif olayı
Merve

Kavakçı
vakası oldu.
18 Nisan
1999
seçimlerinde
Fazilet

Partisi'nden İstanbul milletvekili seçilen Merve Hanım'ın

TBMM'de 3 Mayıs 1999'daki yemin törenine tesettürüyle

gelmesiyle
başlayıp cadı
avına
dönüşen
hadiseler
zinciri hem

devlet hem
de millet
hayatında
derin ve trajik
izler açtı.
Devlet,

özgürlük ve
haktan yana
tavır
koymadı,
partisi de bu
değerli hanım

milletvekiline
sahip
çıkmadı;
siyasi bir linç
kampanyasının
sonunda

Merve
Kavakçı
Hanım'ın
milletvekilliği
düşürülüverdi
. Oysa 1968

doğumlu
Merve
Hanım,
değerli bir
profesörün
kızıydı,

Ankara TED Koleji'nden ve Dallas University'de n mezun aydın bir

hanımdı.
(Aslında
türbanlı
olduğu halde
yemin
törenine

başını açarak
gelip büyük
alkış alan
Nesrin Ünal,
Merve
Kavakçı'nın

yalnız
bırakılmasınd
a önemli bir
payı ve
tesettür
davasının

olumsuz
örneklerinden
biri olmuştur.)
Bu büyük bir
yenilgiydi, bu
tarihe kadar

yükselişte
olan tesettür
davası
böylece
direncini
önemli

ölçüde
kaybetti;
toplumsallık
ağır
basmaya ve
tesettürde

modalaşma
ve yozlaşma,
güçlü olana
benzeşme
tavrında artış
gzlemlem

eye başladı.
(2000'li
yıllarda biri
başbakan ve
diğeri de
cumhurbaşk

anı eşi olan
iki hanım da
sürekli farklı
ve frapan
giyim
hevesinde

bulunmaları,
vücutlarını
sıkı sıkıya
saran rüküş
elbiseleri
tercih

etmeleri
sebebiyle bu
gidişatta
maalesef
olumsuz
örnekler

oldular.)

Tesettür

konusu,

günümüzde

büyük

ölçüde
başörtüsün
e
indirgenmiş
bir

vaziyette.
İman, hayâ,
namaz,
ahlaka ve
dini

değerlere
dikkat
yerine
vücudu
iyice saran

ve giyenin
tesettürlü
olduğu
hakkında
şüphe

uyandıran
kıyafet
biçimlerine,
kız-erkek
arkadaşlığı

la ilgili
mübalatsızlı
ğa,
tesettürün
dinde yeri

olup
olmadığına
dair bin bir
tevil ve
tefsire

dönüşmüş
durumda.
Artık iyice
tesettürlü
hanımların

yanlarında
iyice açık
kızlarıyla
dolaşmaları
na şahit

olunuyor;
yani iş
tersine
dönmüş
durumda...

Peki, bu
durumda
müslüman
erkeklerin
hiçbir rolü

ve payı yok
mu? En
büyük
sorumluluk
elbette ki

onlardadır.
Annelerimiz
i,
kadınlarımı
Zi,

bacılarımızı
, kızlarımızı
korumak ve
kollamak
sorumluluğ

u biz
erkeklerde
ir, her
yerde ve
her şekilde.

Erkeklerin
gerektiđi
kadar mert
ve sađlam
olamayışlar

ıdır ki
tesettür
davas
yenilgiye
uğramıştır.

Merve
Kavakçı'ya
sahip
olmak
demek,

tesettürün
farz ve hak
olduğuna
inanan
milletvekiller

rinin ya bu
konuda
sonuna
kadar
direnmeleri

ya da
mertçe ve
erkekçe
istifa
etmeleri

demekti.
Üniversitede
okuyan
kızlarımıza
sahip

çıkmaq
demek
“füruat-tefer
ruat”
demeyip

onların
tesettürleriyle
okumalarını
sağlayacak

girişimlerde
bulunmak
demekti.
Sokakta,
evde ve

bütün
hayatta
tesettürlü
hanımların
imanlarına

göre
yaşamaları
nı
destekleme
k demek,

moda ve
magazin
konularına
asla
tevessül

etmeden
Kur'an'dan,
Sünnet'ten,
hak ve
hakikatten

destek
almaya
çalışmak
demektir.
Böyle

mertçe bir
çıkış, hiç
beklenmedi
k bir
zamanda

pek de
beklenmedi
k bir
yerden
yani

devletin bir
kurumu
olan T.C.
Başbakanlık
Diyarbakır

İşleri
Başkanlığı'
ndan geldi.
1993 yılına
ait olan o

fetvadan iki
paragrafa
yer
verelim:
“Dinimizin

emrettiği
örtünmede
n maksat,
kadının
zinetini ve

zinet

yerlerini eşi

veya

mahremi

olmayan

erkeklerle
göstermem
esi ve
yabancı
erkekler

tarafından
görülmesin
e meydan
vermemesi
dir. Bu

itibarla
örtünün;
saçın, ten
renginin
veya

zinetlerin
görülmessin
e engel
olacak
kalınlıkta,

vücut
hatlarını
göstermeye
ecek
nitelikte

olması
gerekir. ...
Netice: 1.
Gerek
erkeklerin

ve gerekse
kadınların
gözlerini
haramdan
korumaları,

2.

Kadınların,
vücudun el,
yüz ve
ayakları

dışında
kalan
kısmılarını,
aralarında
dinen

evlilik caiz
olan
erkekler
yanında,
vücut

hatlarını ve
rengini
göstermey
ecek
nitelikte bir

elbise
(örtü) ile
örtmeleri,
3.
Başörtüleri

ni,
saçlarını,
başlarını,
boyun ve
gerdanların

ı iyice
örtecek
şekilde
yakalarının
üzerine

salmaları,
dinimizin;
Kitab,
snnnet ve
İslâm

âlimlerinin
ittifakı ile
sabit olan
kesin
emridir.

Müslümanl
arın bu
emirlere
uymaları
dini bir

vecibedir.
(Din İşleri
Yüksek
Kurulu
Başkanlığı,

Sayı:
B.02.1.DİB.
0.10/212;
Konu:
Tese ttür,

Karar No:
6, Karar
Tarihi:
3.2.1993)”
Eğer böyle

bir fetva
verilmemiş
olsaydı,
halimiz ne
olurdu,

düşünemiy
orum bile.
Devletin
diğer
organları

her ne
kadar bu
fetvaya
önem
vermemiş

olsa bile,
son derece
kritik bir
dönemde
korkmadan

bu kararı verebilen Din İşleri Yüksek Kurulu

Başkanlığı'
nın o
dönemdeki
üyelerini
mert ve

kahraman
insanlar
kabul
etmek
gerekir.

Bu konuda
ülkümüzde
ki son ve
talihsiz
gelişme şu

oldu: 6
Şubat
2008
tarihinde
TBMM'dek

i
oylamada,
üniversitel
erde
başörtüsü

ne
özgürlük
veren
yasa, 411
kabule

karşın 103
retle
geçmesine
rağmen
Hürriyet

gazetesi “411 El Kaosa Kalktı” manşetini

attı, CHP
ve
DSP'nin
yasanın
iptaline

ilişkin yaptığı başvuru ile Anayasa Mahkeme

si 6 Mart
2008'de
davayı
kabul etti
ve 5

Haziran
2008'de
bu yasa 2
ret oyuna
karşı, 9

oyla iptal
edildi.

Türkiye'de
resmi alan
ve

anlamda
bu konu
tıkanmıştır
, geleceği
de ne

yazık ki
belirsizdir.

Ama

Avrupa'da
yeni bir

gelişme
oldu ve
tesettür
küresel
plana

taşıındı.
2009'da
Belçika'da
Hristiyan
Demokrat

Parti'den aday olup Belçika Meclisi'ne seçilen

Mahinur
Özdemir
Hanım,
Avrupa'nı
n ilk ve

tek

başörtülü

milletvekili

oldu.

Kendisine

ve

tesettürlü

bütün

hanım

kardeşleri

mize
muvaffaki
yetler
diliyoruz.
Tese ttür

Lütuftar
Bir gün
otobüs
beklerken

durağā
baştan
aşağı son
derece iyi

giyimli ve
örtülü bir
hanım
geldi.

Gayri ihtiyari bakınca farkına

vardım ki
bu hanım
bir
âmaydı,

yani
görüldüğü
nü ya da
kendisine

bakıldığıın
ı bilmesi
mümkün
olmayan

bir insan.

Aman

Yarabbi,

dedim

kendi
kendime,
bu nasıl
bir iştir;

bu hanım
doğuştan
kör, ama
tam

manasıyl
a
mütesettir
mübarek

bir hanım;
nedir
bunun
hikmeti?

Şaşkınlığı
m
geçince
anladım

ki tesettür
Allah'ın
bir
lütfudur

ve

hediyesidi

r ve

hidayetidi

r. Gözü
görenlerin
birçoğu
bu

lütuftan
uzakkken,
hâlbuki
asıl

onlara
lazım bir
korunma
vasıtası

iken, âma
bir
hanımın
onlardan

daha
güzel bir
şekilde
örtüye

bürünmes
ini nasıl
açıklayabi
lirsiniz

ki...
Lakin biz
bunu
bugünün

insanına
nasıl
anlatmalı
yız. işte

zorluk
burada
ortaya
çıkıyor.

“Giyinme
k
güzeldir”
sloganlı

bir
reklâmın
İstanbul
sokakları

na
asılmasın
a dahi
tahammü

I
edemeye
n bir
medyamı

z var,
tesettür
konusund
aki küçük

bir
gelişmey
e
tahammü

I
edemeyip
bir şer
korusu

halinde
kinlerini
kusuyorla
r. Öte

yanda
liberal-sol
aydınları
n bir

kısmı da
başörtüs
ünün bir
hak

olduğunu
şöylece
bir kabul
ediyorlar

ama

hemen

“mini etek
ve bikini”

diye bir
hakkın da
bulunduğ
unu

söyleyere
kişi
sulandırır
eriyorlar.

Sanki
mini etek
ve bikini
çok

insani bir
kıyafetmi
ş gibi,
çok

doğru bir yaşantı biçiminin unsurları

ymış
gibi...

İran

Devrimi
iki
konuda
başarısız

oldu:
Tese ttür
ve
namaz.

Devrimd
en sonra
doğınlar

,

mesela
namaza
% 95

oranın
ilgisiz
kalmışlar

■

;

tesettürd
e ülke
içinde
büyük bir

gerileme
var, ülke
dışına
çıkan

hanımlar
ın çok
büyük
kısmı da

hemen
açılmayı
tercih
ediyorlar.

Buradan
da
anlaşılıyor
or ki

yasakçı
ve zorba
bir
zihniyetl

e
özellikle
bu iki
konuda

başarılı
olmak
mümkün
değildir.

Ama %

100

doğru

olan bu

güzellikle
ri
insanlara
nasıl

anlatmalı
, nasıl
tanıtmalı
ve

insanları
bu
konulard
a nasıl

ikna
etmeli?
Yeniden
inanmak

ve
gereği
gibi
yaşamak

la
elbette.

Şule
Yüksel

Hanımef
endi,
“düşünc
elerim

ve
kıyafetim
birbirine
uymuyor

” dedi ve
gereğini
yaptı,
tesettüre

girdi ve
bunun
mücadele
esini

verdi.

Vaazlar

verdi,

Anadolu'

yu
doladı,
yazılar
yazdı,

hapiste

yattı.

Taviz

vermedi,

eğilmedi,
bükülme
di.
İnancını

hayatına
uygulam
aktan
çekinme

di. İşte
halen
hayatta
olan bu

mübarek
hanımda
n
alınacak

ders
budur,
yapılaca
k olan

da
bundan
başka
bir şey

değildir.
İnanç ve
uygulam
a m l

önemli,
yoksa
toplums
allık

mi?...

* H.

Murad

Hepsev'i

n bu
yazısı,
Yüce
Devlet

Dergisi' nin 1 Nisan 2010

tarıhli 5.
sayısınd
a
yayınlan

miştir.

11

Temmu

z

2010,1:

33,

Pazar